

Parimad tavad

Palun kirjeldage vähemalt üht käimasolevat ning üht tulevast esindusprojekti, mis näitab teie pühendumist linnakeskkonna juhtimise integreeritud lähenemisele ehk 12. indikaatorile.

Palun kirjeldage kokkuvõtlikult mistahes kuue indikaatori alla kuuluvat kuut parimat tava (üks neist peaks puudutama ülalkirjeldatud integreeritud juhtimise lähenemist), mis illustreerivad, kuidas teie linn parandab oma keskkonnatulemusi.

Palun lisage, millise indikaatori juurde milline parim tava käib.

Parimad praktikad tuleks valida avaldusel juba mainitud tegevuste hulgast.

Iga parimat tava tuleks kirjeldada kuni kolme graafiku, pildi või tabeliga (kuni 300 sõna iga parima praktika kohta).

Parim tava 1

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Keskkonnasäästlik majanduskasv ja ökoinnovatsioon; juhtimine

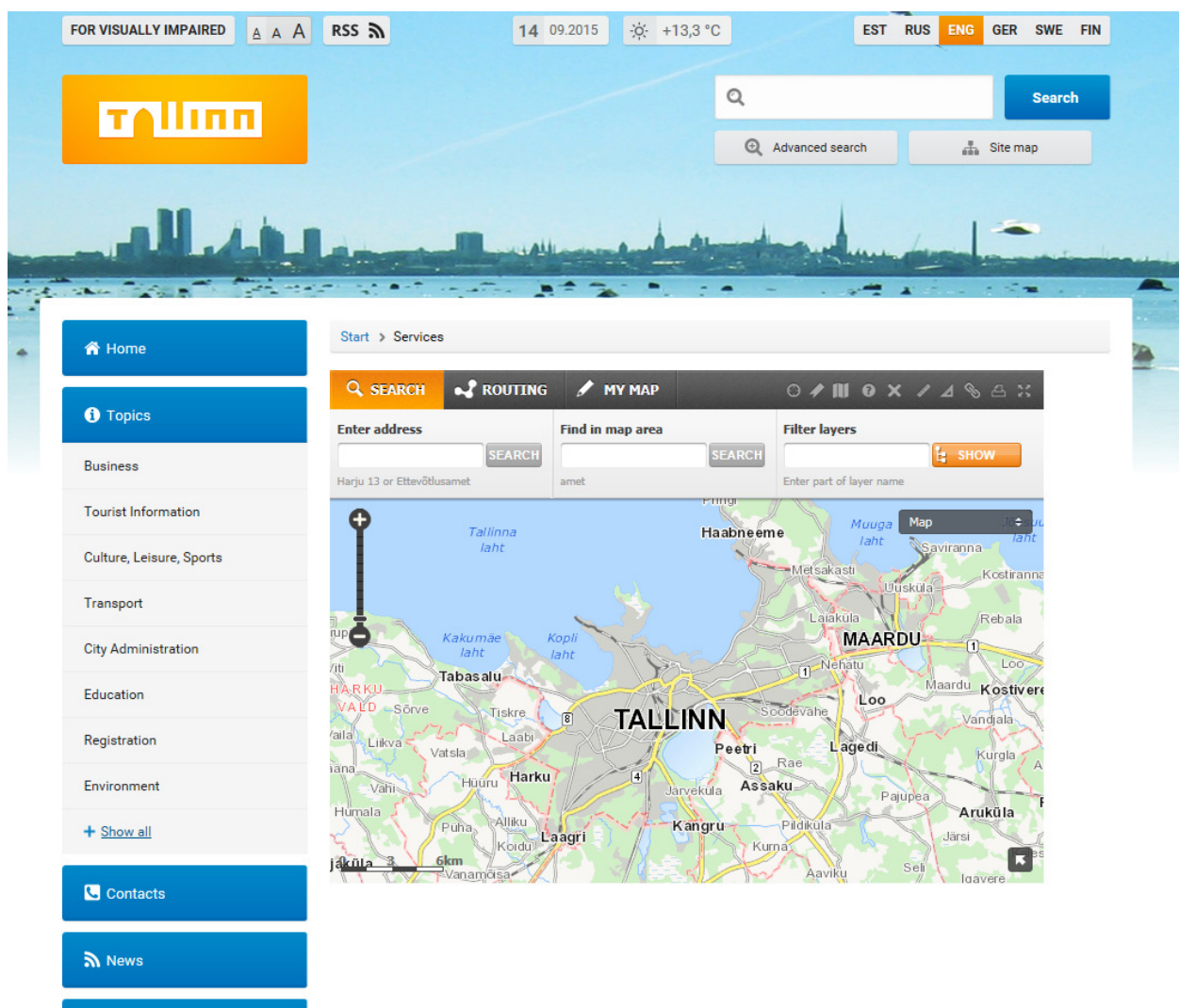
E-teenuste ja e-lahenduste kasutamine

Tallinna linnavalitsus on alates 2001. aastast juurutanud **paberivaba dokumendihaldussüsteemi**. Linna ametiasutustes ringlevate dokumentide ja õigusaktide menetlemine toimub ainult elektroonilise dokumendihaldussüsteemi kaudu. Ülivaldavalt toimub elektroonselt ja digiallkirjastatult ka linnaasutuste omavaheline kirjavahetus ning suhtlus linnasüsteemist väljaspool asuvate riigiasutuste, ettevõtete, kohalike omavalitsuste ja teiste organisatsioonidega. Tallinna ametiasutuste [dokumendiregistri](#), [Tallinna õigusaktide registri](#) ning [linnavolikogu](#) ja [linnavalitsuse](#) istungite süsteemi kaudu on kõik dokumendid leitavad ka avalikult veebis.

Tallinna linn pakub kokku 567 [avalikku teenust](#), millest paljusid saab kasutada ja taotleda **paberivabalt** ja mugavalt linna veebilehe www.tallinn.ee kaudu (muuhulgas on olemas [teenuste kaart](#) veebis, kuhu on kantud kõik teenuse osutamise ja osutajate asukohad koos objektide fotodega, veebikaardil on võimalik määrata kliendile lähim teenuse osutamise asukoht; joonis 1). See võimaldab linnaelanikele teenuseid pakkuda interneti kaudu ning elanik ei pea selleks linnavalitsusse kohale tulema. Eestis kasutusel oleva ID-kaardiga (või mobiil-ID-ga) saavad kodanikud elektrooniliselt digiallkirjastada vajalikud dokumendid, et taotleda linnalt näiteks luba, toetust, teenust vms. Tallinna linna pakutavatest avalikest teenustest on 38% kasutatavad täielikult elektroonselt (teenus on kättesaadav registrite või elektroonselt täidetavate veebivormide kaudu või teenust saab taotleda e-posti teel). Ülejäänud teenuste puhul on teenuse osutamiseks vajalik blankett või vorm või info elektroonilises kanalis olemas. Linna info ja teenused on kättesaadavad ka mobiiltelefoni abil (mobiilivaates; joonis 2).

Avalike teenuste andmekogu on integreeritud finantsinfosüsteemi, iseteeninduskeskkonna ja veebikaardiga.

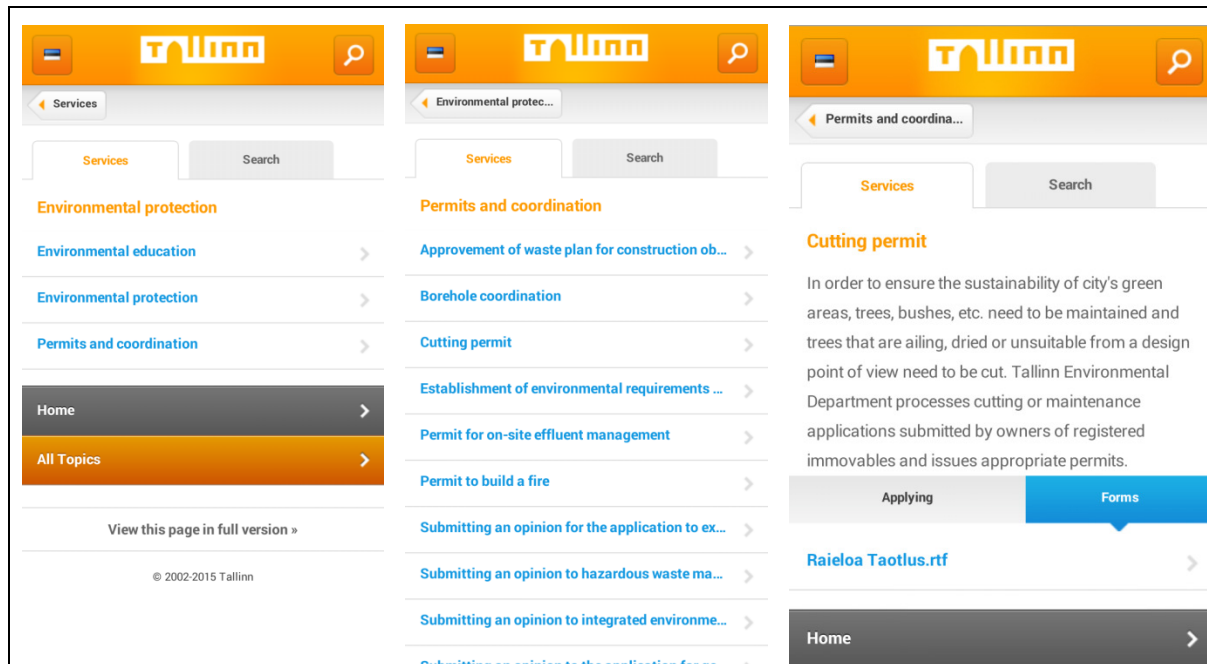
Application Form for the European Green Capital Award 2020

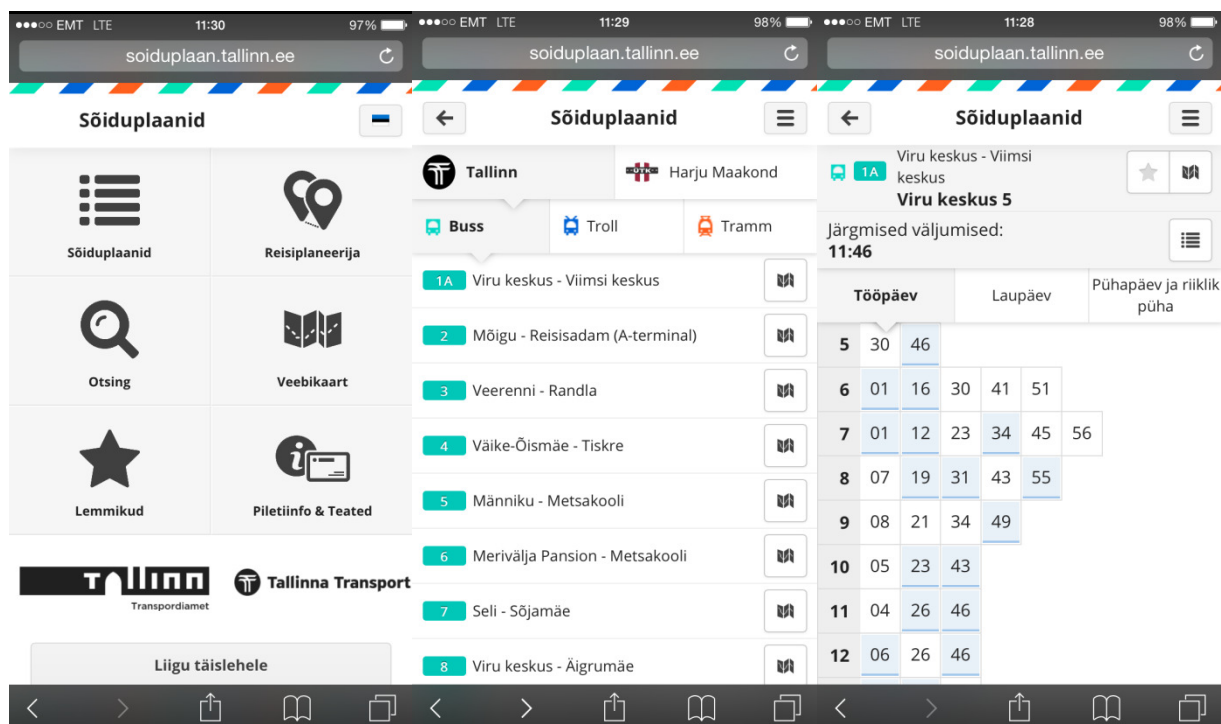
Joonis 1. Tallinna teenuste kaart veebis

Üks populaarsemaid e-lahendusi on ühissõidukite reaalajas töötav infosüsteem, mis võimaldab reisijatel paremini planeerida oma liiklemist, kuna järgmise ühissõiduki saabumisaeg peatusesse lähtub tegelikest liiklusoludest. Vastav info on kättesaadav internetis aadressil <http://soiduplaan.tallinn.ee>, mobiiltelefoni sõbraliku lahendusena (joonis 3) ning ka mitmete mobiilaplikatsioonidena.

Application Form for the European Green Capital Award 2020

Joonis 2. Mobiilivaates Tallinna teenused <http://www.tallinn.ee/est/teenused> – vasakult esimesel pildil keskkonnakaitse teenuste nimekiri, keskmisel pildil lubade ja kooskõlastuste nimekiri ning parempoolisel pildil raieloa taotlemise teenus

Joonis 3. Ühistranspordi sõiduplaanide vaade mobiiltelefonis <http://soiduplaan.tallinn.ee>

Parim tava 2

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Säästev linnaliikuvus

Tasuta ühistransport ja ühiskaart

Sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks, kohaliku majanduse elavdamiseks ja keskkonna säästmiseks otsustas Tallinna Linnavolikogu rakendada Tallinnas **tasuta ühistransporditeenust**. Alates 2013. aasta jaanuarist on Tallinna ühistranspordis tasuta sõidu õigus kolmel suurel elanike rühmal: rahvastikuregistris Tallinna elanikuna arvel olevatel kodanikel, kõigil Eesti kooliõpilastel ja üle 65-aastastel inimestel. Seoses tasuta ühistranspordiga kasvas sõitjate arv 2013. aastal võrreldes 2012. aastaga 6%. Põhiliselt tasuta ühistranspordile ülemineku tõttu kasvanud elanike arv ja linnaeelarvesse laekuv tulumaks on võimaldanud mitte ainult katta saamata jäänud piletitulu, vaid on lisanud oluliselt vahendeid teenuse kvaliteedi parandamiseks. Alates 2013. aasta oktoobrist hakkas Tallinna linn hüvitama ka tallinlaste poolt linna piires tehtavaid rongisõite. Tallinna linna siseste rongisõitude arv kasvas 2014. aastal võrreldes 2012. aastaga 2,3 korda.

Enne tasuta ühistranspordile üleminekut uuendas Tallinn 2012. aastal **ühistranspordi piletisüsteemi** ning loodi kaasaegne **elektrooniline kontaktivabadel kiipkaartidel põhinev süsteem „Ühiskaart“**. Sellega loobuti Tallinnas käibel olevate kulukate paberpiletite kasutamisest. Kogu Tallinna ühistranspordi veerem varustati sõiduõiguse registreerimist võimaldavate validaatoritega (joonis 4) ning loodi keskne süsteemi haldav tarkvara. Keskserveris salvestatavat sõitude infot kasutatakse liinivõrgu optimeerimiseks ning linnakodanikele parema ühistransporditeenuse pakkumiseks. Piletimüügisüsteem on ühendatud erinevate riiklike registritega ning on avatud ühildumiseks teiste linnade ja maakondade süsteemidega. Tallinnas rakendatud kaardi standard on jõudnud 2015. aastaks kasutusele enamikus maakondades ning sellega on oluliselt lihtsustunud ka Tallinna külaliste ühistranspordi kasutamine Tallinnas ja tallinlaste ühistranspordi kasutamine mujal Eestis. Ka välituristidele mõeldud uus Tallinn Card kasutab sama tüüpi kiipkaarti ning on tänu sellele kasutatav Tallinna ühissõidukites.

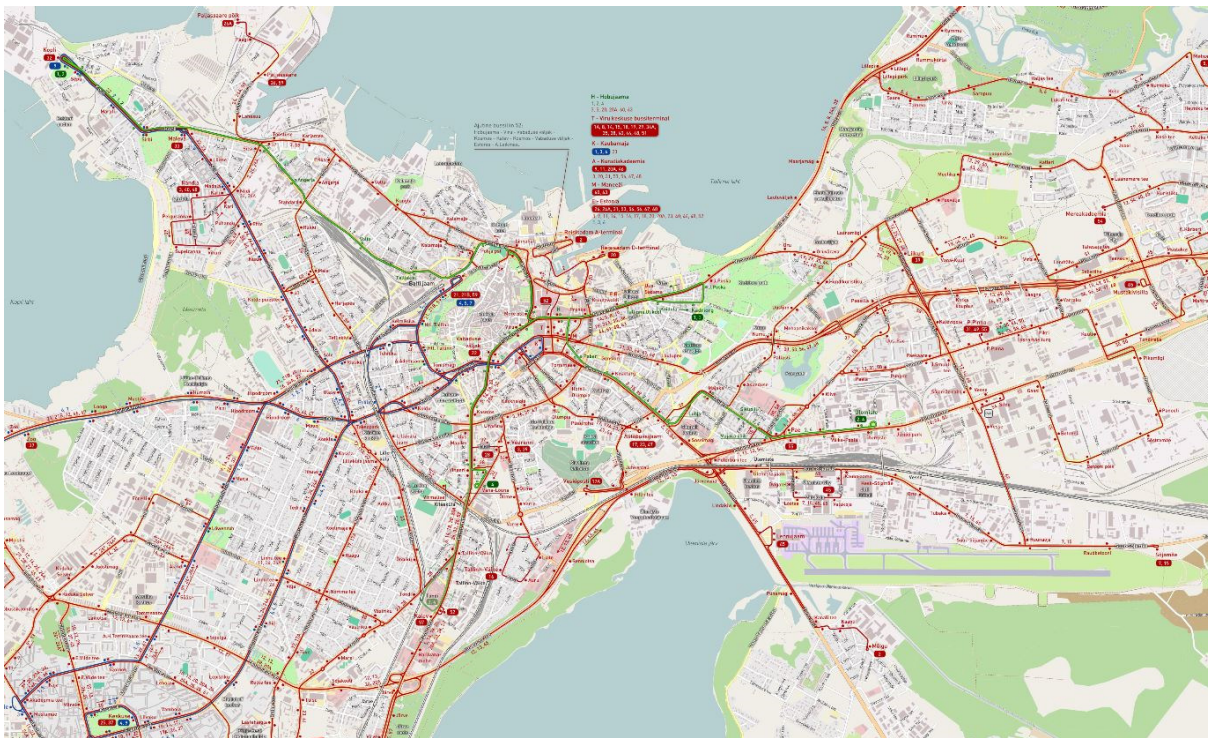
Joonis 4. Ühiskaardi valideerimine ühissõidukis

Application Form for the European Green Capital Award 2020

Alates 2014. aastast kombineeriti omavahel ühiskaardil põhinev elektrooniline piletisüsteem ning „Pargi & Reisi“ parklate tõkkepuuga sisse- ja väljapääsusüsteem (joonis 5). Tulemuseks on „Pargi & Reisi“ pilet, millega saavad kõik teenuse kasutajad, olenemata sellest, kas on linnakodanikud või mitte, sõita Tallinna ühistranspordis tasuta. Samuti annab see võimaluse koguda statistilist infot parklate kasutamisest ning kuvada vabade parkimiskohtade arvu parklates.

Joonis 5. „Pargi & Reisi“ Oru parkla sissepääs, kus ühiskaardi valideerimisel saab autooma-
nik ühistranspordis tasuta sõita

Joonis 6. Tallinna ühistranspordi marsruudid

Parim tava 3

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Jäätmed

Edukad jäätmeteavituskampaaniad

Tallinna linn on alates 2001. aastast korraldanud arvukalt säästva tarbimise teemalisi õppetunde ning avalikel üritustel [jäätmeinfolava esitlusi](#). Lastele ja täiskasvanutele suunatud jäätmetekke vältimisele ja sorteerimisele suunatud kampaaniad on hakanud nüüdseks vilja kandma.

15 aastat on Tallinnas läbi viidud jäätmeteavituskampaaniat „[Prügihunt](#)“, mille eesmärgiks on tallinnaste väärtushinnangute ja käitumisharjumuste kujundamine keskkonnasõbralikumaks. Sama nime kannab ka kampaania maskott. Eelkõige on kampaania suunatud lastele ning selle raames toimuvad jäätmeteemalised õppetunnid eesti- ja venekeelsetes lasteaedades ja koolides (joonis 8), samuti viiakse läbi avalikke üritusi (joonis 9), konkursse, infotunde, rahvaküsitlusi ning korraldatakse ekskursioone prügilatesse ja jäätmejaamadesse. Õppetundidest on aastate jooksul osa saanud 50 000 last. Õppetundides antakse osalejatele läbi mängude ja vestluste teavet jäätmete sorteerimisest ja taaskasutusse suunamisest ning keskkonnasõbralikust ja keskkonnavaenulikust tarbimisest ja käitumisest. Last kaudu toimub ka lapsevanemate keskkonnateadlikkuse parandamine, mida näitab jäätmejaamades vastuvõetavate jäätmete koguste märkimisväärne suurenemine.

Lisaks Tallinnale on kampaaniasse kaasatud ka Harjumaa suuremaid valdasid.

Esitlused on lasteaedade ja koolide seas väga populaarsed ning selles on oluline roll laste

Application Form for the European Green Capital Award 2020

keskkonnateadlikkuse tõstmisel, mõjutades nii laste käitumisharjumusi, ärgitades prügi sorteerima, säästma keskkonda ja hoolima ümbruskonnast. Mida noorema sihtrühmaga selgitustööga alustada, seda suurem on võimalus nende maailmavaadet keskkonnasõbralikuks kujundada.

Joonis 7. Jäätmete sorteerimise õpetamise vahendid

Joonis 8. Prügihunt õpetab laste kaudu lapsevanemaid jäätmeid sorteerima

Joonis 9. Lapsi õpetatakse jäätmeid sorteerima

Parim tava 4

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Juhtimine; energiatõhusus; säästev maakasutus

Korteriühistute toetusmeetmed

Tallinna linnal on **kolm edukat toetusmeetmet** korteriühistutele hoonete ja hoovialade korrastamiseks, mis on vähem kui 10 aastaga aidanud oluliselt suurendada Tallinna linna atraktiivsust ja energiasäästlikkust ning parandada elukvaliteeti.

Tallinn on 2010. aastast ellu viinud projekti „[Fassaadid korda](#)“, mille eesmärk on aidata korteriühistutel muuta hooned energiasäästlikumaks (fassaadi ja katuse soojustamine, akende ja uste vahetus, kütte- ja ventilatsioonisüsteemi asendamine või rekonstrueerimine; joonis 10). Toetuskeemiga toetatakse korteriühistuid korterelamu renoveerimislaua taotlemisel vajaliku omafinantseeringu katmisel. Toetatakse tervikrekonstrueerimist (fassaadi ja katuse soojustamine, akende ja uste vahetus, kütte- ja ventilatsioonisüsteemi asendamine või rekonstrueerimine) „C“ energiaklassi tasemele. Renoveerimistoetuse sihtgrupp on enne 1993. aastat ehitatud korterelamud, kuna need lasevad läbi nii soojust kui müra.

Toetust antakse kuni 10% ulatuses ühistu taotletavast korterelamu renoveerimislaua summast, kuid mitte rohkem kui 19 173 eurot aastas. 2010–2015 aastal on Tallinn „Fassaadid korda“ toetuskeemist toetanud 142 korteriühistut kogusummas ligi 1,9 miljonit eurot. 2016. aastal on eraldatud toetusi 12 korteriühistule kokku 216 215 euro ulatuses. Toetuskeem jätkub ka 2017. aastal.

Joonis 10. Rekonstrueeritud korterelamu

2006. aastal alustatud toetusmeetmest „[Hoovid korda](#)“ on korteriühistutel võimalik taotleda linna toetust õuealade heakorrastamiseks (joonis 11), näiteks rattamajade rajamiseks, jalgrattahoidlate paigaldamiseks, sademevee probleemide lahendamiseks kinnistul ja parkimisalade rekonstrueerimiseks, samuti prügimajade, haljasala, mängu- või spordiväljaku, puhkeala vms avatud ala rajamiseks või parendamiseks. 2006-2015 on meetmest eraldatud 7,5 miljonit eurot 1015 korteriühistule (ca 1/3 Tallinna korteriühistutest). Toetuskeem jätkub ka 2017. aastal.

Application Form for the European Green Capital Award 2020

Joonis 11. Heakorrastatud ja haljastatud õueala, rajatud on murukiviga parkla

2013. aastal alustatud toetusmeetmest „[Roheline õu](#)“ saadakse toetust elamu ümbruse ja õueala haljastamisel (puude, põõsaste ja muude taimede istutamine, muru rajamine; joonis 12) ja haljastuse hooldusel. Projekti eesmärk on muuta linna elukeskkond atraktiivsemaks ja parandada elukvaliteeti kohaliku aktiivsuse suurendamise ja mittetulundustegevuse arendamise kaudu. Kokku on aastatel 2013-2015 linnaeelarvest toetusteks eraldatud 155 780 eurot 362 korterelamu ümbruse ja hooviala korrastamiseks.

Joonis 12. Haljastatud õueala

Parim tava 5

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Jäätmed

Jäätmete liigiti kogumise tõhustamine Tallinna Jäätmekeskuse abil

Viimastel aastatel on Tallinna linn oluliselt parandanud ja tõhustanud **korraldatud jäätmeveo süsteemi** (ükselt uksele süsteem) kogudes jäätmeid läbi keskse asutuse – [Tallinna Jäätmekeskuse](#). Varem leidis linn riigihanke tulemusel ettevõtte, kellele anti teatud piirkonnas ainuõigus jäätmete kogumiseks ja veoks ning ettevõtte otsustada oli see, kuhu ta jäätmed käitlemiseks suunab. 2013. aastal asutas linn Tallinna Jäätmekeskuse ning muutis seda põhimõtet. Tallinna Jäätmekeskus leiab ühe hankega jäätmete vedaja, teise hankega jäätmete käitleja. Jäätmekeskus sõlmib ise lepingud jäätmevaldajatega, esitab neile arved ning tasub jäätmekäitlejale ja jäätmevedajale. Jäätmevaldajate poolt makstav tasu põhineb nende poolt kasutatava konteineri suurusel: mida suurem konteiner, seda kõrgem on tasu. Liigiti kogutud jäätmete vedu on segaolmejäätmete veost odavam või tasuta. Tallinn on ainus omavalitsus Eestis, kellel on selline süsteem.

Kesksel jäätmeveo korraldamisel on mitmeid eeliseid. Esiteks võimaldab see pakkuda ühtset jäätmeveoteenust kogu linna territooriumil ning puuduvad senised suured hinna ja klienditeeninduse kvaliteedi erisused piirkonniti. Teiseks annab see võimaluse ristsubsideerida jäätmeveo teenuse hinda erinevate jäätmeliikide lõikes, näiteks kehtestada segaolmejäätmete konteineri tühjendamiseks kõrgem tasu

ja liigiti kogutud jäätmetele madalam tasu või tühjendada taaskasutatavate jäätmete konteinereid tasuta. Kolmandaks on linnal võimalik paremini teostada järelevalvet – linnal on jooksev ja vahetu teave jäätmeveo toimimisest. Esimese 10 kuuga kasvas lepingute arv koguni 11,5%. Neljandaks on linnal võimalik pakkuda mitmeid lisateenuseid (näiteks paindlik suurjäätmete veeteenus, sealhulgas lehtede ja jõulukuuskede äravedu, konteinerite pesu jm), mis on otseselt aidanud parandada jäätmekäitlusteenust ning seeläbi tõstnud ka inimeste valmisolekut jäätmeid liigiti koguda.

Kokkuvõttes on uue süsteemi rakendamine aidanud luua paremad võimalused jäätmete liigiti kogumiseks ning liigiti kogutud jäätmete maht on suurenenud (joonis 13).

Joonis 13. Konteinerid sorteeritud jäätmetele korterelamute juures (segaolmejäätmed, biojäätmed, paber ja papp)

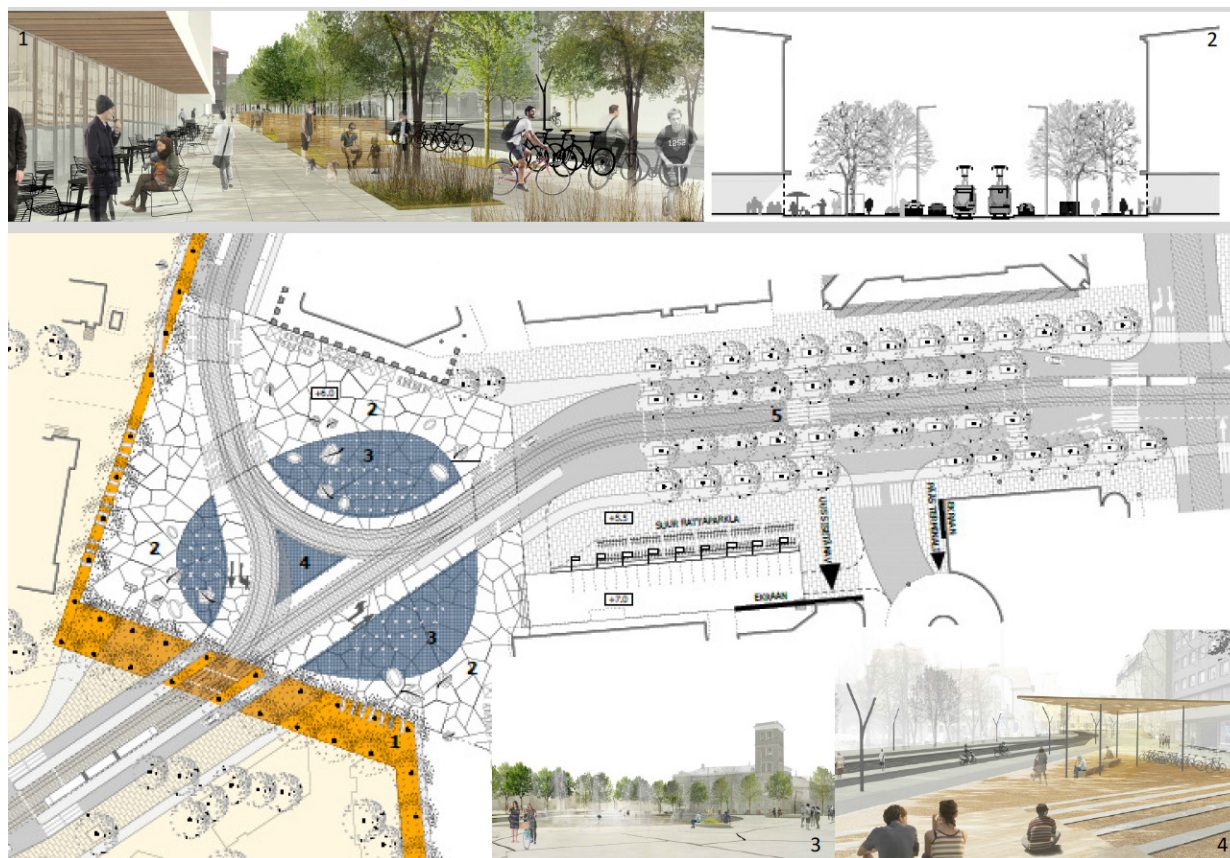
Parim tava 6

(kuni 300 sõna ning kolm graafikut, pilti või tabelit)

Indikaator: Säästev maakasutus

2018. aastaks ehitatakse ümber 1,2 km pikkune tänavalõik Tallinna südalinna (nn [Tallinna Peatänav](#)) säästvaid liikumisviise eelistavaks. Ideekonkursi võidutöö põhjal (joonis 1) valminud projekti kohaselt muudetakse peatänaval kõnniteed laiemaks, rajatakse jalgrattateed ja tänavahaljastus, parandatakse ühistranspordi kasutamise tingimusi, luuakse täiendavaid ülekäigukohti ning ajalooline väljakuala antakse suuremas osas jalakäijatele tagasi. Tööde käigus kujundatakse ümber kogu tänavaruum.

Projekti kogumaksumus on 30 miljonit eurot ja seda finantseeritakse Keskkonnainvesteeringute Keskuse, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse, Tallinna Linnavalitsuse, Tallinna Sadama ja Porto Franco koostöös.

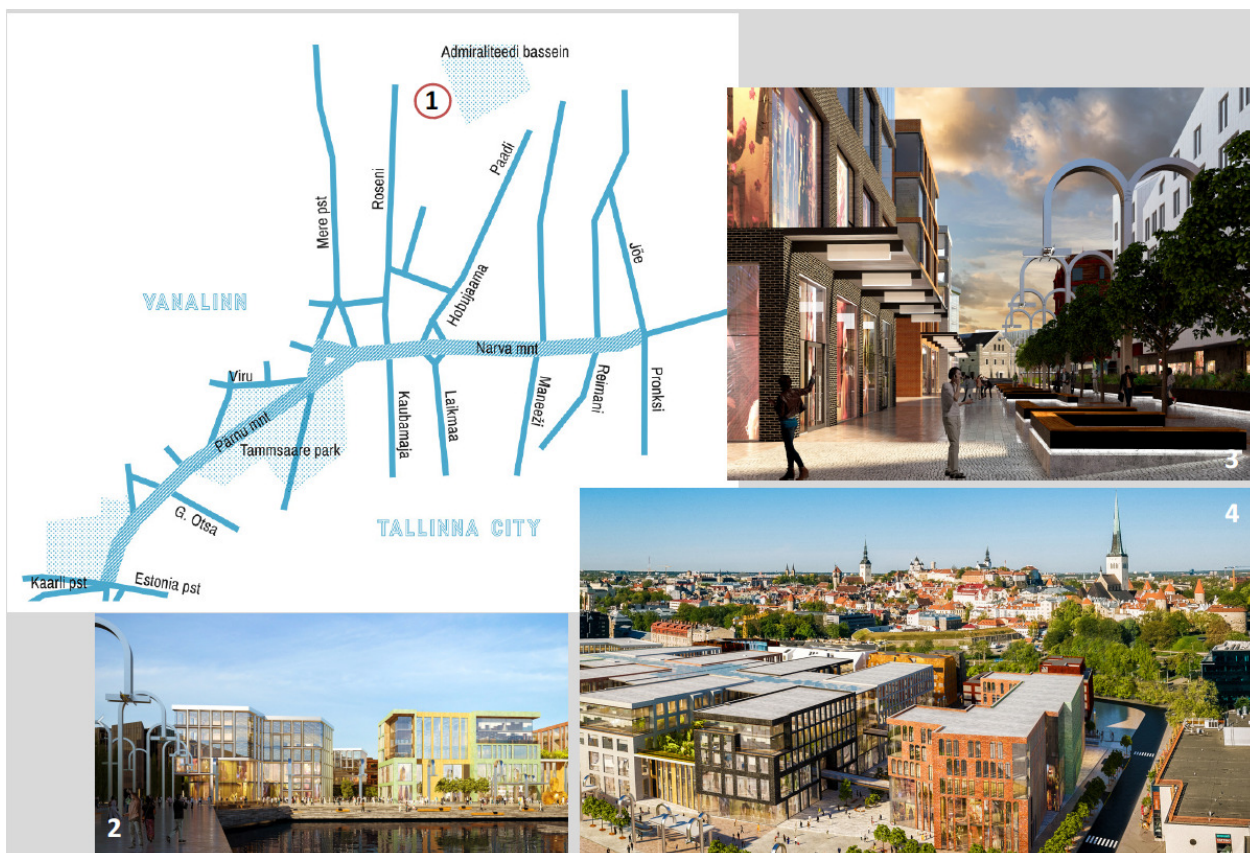

Joonis 14. Tallinna Peatänava ideekonkursi võidutöö.

Tallinna Peatänava projekti teine etapp on samuti alanud – välja on kuulutatud peatänava ja sadama vahelise linnaruumi ideekonkurss, mille eesmärk on laiendada kaasaegset inimkeskset linnaruumi tulevase peatänavaga külgnevatesse kvartalitesse ning ühendada mereäär südalinna linnaruumi (joonis 15).

Ideekonkurss otsib linnasüdame ja mere ühendamiseks parimat ruumilist lahendust ja liikluslahendust, et avada sadamapiirkond linnasüdamele ning muuta mereühendus ka jalgsi ja jalgrattal liikujale meeldivaks ja sõbralikuks kaasaegseks linnaruumiks.

Application Form for the European Green Capital Award 2020

Joonis 15. Tallinna Peatänav (vt ka joonis 14) sidumine merega (skeem www.peatanav.ee)

Joonisel 15 on toodud skeem Tallinna Peatänav sidumiseks merega sh endise tööstuspiirkonna arendusega Porto Francoga. Joonisel nr 1 on Porto Franco asukoht ja 2-4 vaated tuleviku linnaruumist (<http://portofranco.ee>).